

ler uafbrudt igjennem denne lange Række af Aar, og saaledes oplært hele Slægtfølger. Det er imidlertid ganske vist, at kunde der gjøres noget Mere i denne Retning, vilde der være gjort et stort Skridt fremad med Hensyn til Skolelærernes Stilling, thi det maae vi holde bestandigt for Die, at Skolelærernes egentlige Opgave, det, som i Særdeleshed maa følge af Skolelæreembedets materielle Forbedring, er, at de ogsaa holde Skridt med Tiden, at de tilfredsstille de Fordringer, man med Rette stiller til dem med Hensyn til deres litteraire Virksomhed.

Det er naturligviis ikke for at afhjælpe hele denne Trang, — det vilde jeg ikke kunne tænke paa — at jeg stillede denne Forespørgsel, men det er for at henlede Opmærksomheden paa, om der dog ikke kunde gjøres Noget, navnlig med Hensyn til de aldeles nødvendige Lærebøger, saaledes, at disse kunde blive saa let tilgængelige og saa billige, at de med Letthed kunde anskaffes af Skolelærerne. Jeg vil med Hensyn hertil ogsaa gøre opmærksom paa, hvad det var for Lærebøger, jeg tænkte paa, saasom Lærebøger i Historie og Geographi. I Regnekunsten er der skeet ikke ubetydelige Fremskridt, som det var interessant at see Lærerne udbrede blandt Folket. Det er jo en saare vigtig Ting, dens Vigtighed stiger jo med hver Dag, at det var meget ønskeligt, om Lærerne i den Henseende kunde følge med. Der er naturligviis ogsaa andre Lærebøger, som Staten kunde understøtte, jeg taler imidlertid ikke her om den saa meget omtalte Sag: „Baldes Lærebog,“ thi den vil jeg overlade Andre at tale om. Det er efter min Overbeviisning en stor Feil, at man i Statens Skoler, efterat vi have faaet almindelig Religionsfrihed, lære Religion, og derfor skal jeg ikke indlade mig paa at tale hverken for eller mod Baldes Lærebog, men lade den være hvad den er. Den er io forøvrigt allerede understøttet af Staten paa en Maade, som jeg ikke anseer for gavnlige.

Men det er ikke blot for Skolelærernes Vedkommende, jeg har tænkt mig, at der kunde gjøres Noget, thi ogsaa for den store Mængde ude paa Landet er der Trang til at skaffe sig litteraire Hjælpemidler, til at udvide deres Kundskabskreds, og som Følge deraf gjøre deres

Livsstilling mere frugtbringende. For Tiden staaer det saaledes, at kun meget Faa see sig istand til at kunne „kjøbe Bøger.“ Det er Noget, man endnu ikke er blevet vant til paa Landet, og Grunden er vist ogsaa den, at Bøgerne heri Danmark ere, efter det Dannelsestrin, hvorpaa Folket i det Hele taget staaer, meget for dyre, Bøgermarkedet er meget indskrænket, idet det er beregnet paa en meget lille Læsekreds. Der trykkes af de fleste Bøger saa faa Exemplarer, at det kun er beregnet til et engere Publicum, og for dette engere Publicums Vedkommende maa man da ogsaa tage en større Pris for de enkelte Exemplarer. Jeg har selv seet et Exempel herpaa. En Mand paa Landet vilde kjøbe sig en Lærebog i Naturhistorien og gif derfor ind i en Boglade i en Provindskjøbstad. Der var 3 Naturhistorier, han havde Valget imellem, nemlig Strøms, Profches, Dreier og Bramsens, men hver af disse Bøger ere meget dyre, og Mænd i hans Stilling, ja selv Gaardmænd, have ikke Meget tilovers til det Slags Udgifter.

Naar jeg gaaer over til, hvorledes jeg havde tænkt mig, at den ærede Underviisningsminister kunde fremme denne Sag, saa skulde det være derved, at man benyttede sig af de videnskabelige Kræfter, Ministeren har til sin Raadighed. Jeg mener saaledes, at de Professorer, der kunde findes villige til at afhjælpe et saadant Savn, kunde gives Fritagelse for at holde Forelæsninger. Dette er et Punct, hvorpaa jeg maa henlede den ærede Cultusministers Opmærksomhed. Forelæsningerne blive med hver Dag mere og mere unyttige, de ere i de fleste Discipliner udartede til en Paragraph Dictat, som slet ikke mere svarer til den Hensigt, som Forelæsningerne i sin Tid vare beregnede paa, nemlig at hæve den Banfælgelighed, man i den lærde Verden havde ved at skaffe sig litteraire Hjælpemidler. Jeg vil i den Henseende henlede Opmærksomheden paa det Forhold, som finder Sted i Norge, hvor det er Coutume, at de egentlige Forelæsnings-Paragraffer ved Universitetet staffles trykte saaledes, at man ikke behøver efter et Par Aars Forløb at koge en og samme Forelæsning op igjen og dictere de selvsamme Paragraffer. Naar man vilde benytte Universitetets Kræfter paa en